

Kwetsbare jongeren beter op weg helpen in Haarlemmermeer (18-/+)

Een goede en vooral tijdige voorbereiding op de overgang naar volwassenheid is essentieel, specifiek bij kwetsbare (jeugdzorg-)jongeren. Doel is dat geen jongere de jeugdzorg verlaat voordat de basis op orde is. Gemeenten en rijksoverheid ondersteunen partners bij de volgende acties.

➤ **Merkbare verbetering in voorbereiding**

Gemeente Haarlemmermeer heeft de ambitie dat iedere jongere die minder zelfredzaam is en een instelling verlaat of in een pleeggezin woont, merkbaar beter wordt voorbereid op de overgang naar volwassenheid. Een integraal toekomstplan met afspraken op maat is hierbij een belangrijk hulpmiddel om ervoor te zorgen dat jongeren en professionals met elkaar in gesprek gaan over de wensen en mogelijkheden van de jongeren. Gemeente Haarlemmermeer heeft hierover afspraken gemaakt met alle gecontracteerde partners waarvan de contracten in 2018 zijn ingegaan. Dit geldt voor de gecertificeerde instellingen, jeugdhulp aanbieders en vanaf 2019 ook voor de Jeugd GGZ aanbieders.

➤ **Zicht op aantallen en doorlooptijden 18+ jongeren**

Gemeente krijgt door het werken met een toekomstplan inzicht in de aantallen en de doorlooptijd van ingezette zorg en ondersteuning voor 18 plussers. De overgang naar de meerderjarigheid, het warm overdragen naar het volwassen kader en/of gradueel afbouwen van hulp is een expliciet onderdeel van de kwartaalgesprekken met jeugdhulpaanbieders.

➤ **Zichtbaar eigenaarschap bij ketenpartners**

Partners maken onderling duidelijke afspraken over hun onderlinge verantwoordelijkheden richting de jongere en ouders. Zo wordt duidelijk wie de regierol heeft om de jongere te ondersteunen.

➤ **Eenduidige werkwijze met toekomstplan 18+**

Het werken met het toekomstplan kan nog verbeterd worden. Om de eenduidigheid te versterken, hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. Zorg dat er één plan komt en maak dit leidend.
2. Begin zo vroeg mogelijk: als de jongere 16 jaar is of eerder.
3. Sluit altijd aan bij de motivatie en leefwereld van een jongere.
4. Alle betrokkenen doen wat nodig is en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.
5. Alle betrokkenen werken samen en in samenhang.
6. Leg de focus op sociaal netwerk, werken, wonen, leren en (financiële) zelfredzaamheid.
7. Laat de jongere en zijn toekomstplannen pas los als de jongere daaraan toe is en volgende zaken geregeld zijn:
 - Woonruimte en woonvaardigheden
 - School/werk (dagbesteding)
 - Financiële zelfstandigheid
 - Tenminste één iemand die de jongere kan vertrouwen
 - Eén hulpverlener waarop de jongere altijd terug kan vallen
8. Stop dus niet bij 18 jaar!

Hoe werken we met een Toekomstplan?

1. De hulpverlener die de jongere voor zijn/haar 18e hulp biedt, initieert het Toekomstplan, in samenspraak met de jongere, Gemandateerde Professional, GI en andere relevante partijen, waaronder sociale basis. Het advies is om hiermee tijdig te starten (vanaf 15 of 16 jaar) zodat er voldoende tijd is om stappen te zetten en afspraken te maken met andere partijen.
2. Deze hulpverlener maakt samen met de jongere en betrokken partners afspraken over wie de regie voert over de coördinatie en uitvoering van het Toekomstplan.
3. De hulpverlener betreft, samen met de jongere, tijdig de juiste partijen bij de acties uit het Toekomstplan, zodat helder is wie wat gaat doen. Denk hierbij aan tijdig contact leggen met:
 - a. MEE of Stichting Meerwaarde als jongere cliëntondersteuning wenst.
 - b. lokale initiatieven vanuit sociale basis, bijvoorbeeld Matchmentor voor een maatje.
 - c. CIZ over informeren naar mogelijkheden voor toegang tot Wet Langdurige Zorg (WLZ). Indien er sprake is van WLZ-gerelateerde problematiek, dient er vóór het 17e jaar sprake te zijn van een afgerond onderzoek en loopt de aanvraag via het CIZ. De WLZ is er ook voor jeugdigen jonger dan 18.
 - d. Wmo (aanbieder) om te komen tot een overdracht en/of gezamenlijk gesprek met de jongere. En het maken van afspraken over welke begeleiding zij de jeugdige bieden na 18 jaar om te werken aan het vergroten van de zelfstandigheid van de jeugdige. Zie www.socialekaarthaarlemmermeer.nl voor passend Wmo aanbod. En het tijdig indienen van een aanvraag voor Wmo bij de gemeente.
 - e. Beschermd wonen (Wmo)
4. De hulpverlener informeert de jongere en gaat samen met de jongere aan de slag met:
 - a. Uitzoeken en tijdig inschrijven voor passende (vervolg) huisvesting.
 - b. Tijdig afsluiten van een (passende) zorgverzekering en uitzoeken, regelen en bevestigen of de behandeling voortgang kan vinden en of dit bij dezelfde aanbieder mogelijk is.
 - c. Uitzoeken en regelen van basis zaken. Om te voorkomen dat jongeren die 18 worden in de problemen raken (zoals het ontstaan van schulden), heeft gemeente Haarlemmermeer een checklist opgesteld. Deze zet kort en helder de belangrijkste zaken voor 18-jarigen op een rij. De checklist staat op www.socialekaarthaarlemmermeer.nl, onder 'meest gestelde vragen' ('Ik word 18, en nu?').
5. Om informatie te delen met ketenpartners, zoals Wmo, zorgverzekeraar en CIZ, is er altijd toestemming van de jongere (of wettelijk vertegenwoordiger) nodig.
6. Er bestaat geen format voor een Toekomstplan. De jongere en aanbieder(s) bepalen samen welke leefdomeinen/onderwerpen in het integrale plan staan waaraan wordt gewerkt (op internet zijn voldoende voorbeelden te vinden).
 - In het plan staat de jongere centraal
 - Het plan is toekomstgericht
 - Het plan is gericht op empowerment
 - Alle leefgebieden zijn in kaart gebracht
 - De sociale context is onderdeel van het plan
 - Het plan heeft heldere doelen, resultaten, planning en fasering
 - Het plan sluit aan op de hulpvraag
7. Het toekomstplan van de jeugdige is tijdig (uiterlijk met 17,5 jaar) gereed en is van de jongere zelf en wordt niet gedeeld met de gemeente, tenzij de jongere hier toestemming voor geeft.

Welke informatie krijgt Gemeente Haarlemmermeer?

1. **De hulpverlener dient uiterlijk met 17,5 jaar een aanvraag in voor vervolghulp bij de gemeente.**

Zoveel als mogelijk ook voor jongeren die pas vanaf 17 jaar in beeld komen van zorgaanbieders.

Bij de gemeente kan een aanvraag ingediend worden voor:

- Wmo
 - i. Ambulante begeleiding
 - ii. Wonen met zorg (woon zorg contract) voorwaarde dat jongere zelfstandig kan wonen (Opstapregeling).
 - iii. Beschermd wonen: formulieren moeten minimaal 3 maanden van te voren worden ingediend bij Brede Centrale toegang
 - iv. Begeleid wonen/kamer training
- Verlengde Jeugdhulp (zie Factsheet Verlengde Jeugdhulp)
 - i. Pleegzorg
 - ii. Behandeling (in principe geen begeleiding) mits geen JGGZ
 - iii. Behandeling met verblijf

2. Om een besluit te nemen heeft de gemeente minimaal volgende informatie nodig:

- **Aantoonbare resultaten.** Er is inzichtelijk welke doelen en voorwaarden voor zelfstandigheid zijn bereikt en hoe deze zijn geborgd in het traject van de jeugdige. Hierin ligt een verantwoordelijkheid voor de betrokken zorgaanbieder(s) en regiehouder. Vinger aan de pols houden bij kwetsbare jongeren die op hun 18e wel uitstromen.
- **Heldere afweging argumentatie:** waarom welke hulp vanuit de gemeente nodig is vanaf 18 jaar.

Waar kun je terecht voor informatie & advies?

- Preventie/lichte ondersteuning: www.socialekaarthaarlemmermeer.nl
- Checklist met te regelen zaken in Haarlemmermeer zie 'Ik word 18 jaar en nu?'
- **Jeugdhulp (<18):** via CJG of verwijzers
- Verlengde jeugdhulp (>18): stuur een mail naar achttien@haarlemmermeer.nl
- Volwassenenhulp (>18): aanvraag Wmo voorziening via [website Haarlemmermeer](http://website.Haarlemmermeer.nl)

Algemene vragen: Marinka.Teunissen@haarlemmermeer.nl of Pascale.Praag@haarlemmermeer.nl